



Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Departament Strategii, Kwalifikacji i Kształcenia Zawodowego

LOWE jako szansa na zwiększenie dostępności osób dorosłych do różnych form uczenia się

**Konferencja pn. Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji [LOWE]
jako nowe oblicze edukacji dorosłych**

Ośrodek Rozwoju Edukacji
27 kwietnia 2022, platforma ZOOM

Stanisław Drzażdżewski
Radca generalny



Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój



Rzeczpospolita
Polska



Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny





Główne cele Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji (LOWE)

- ❑ Od 2017r. Ministerstwo Edukacji i Nauki (wcześniej MEN) wdraża projekt **Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji (LOWE)** współfinansowany ze środków europejskich
- ❑ Do głównych celów LOWE należy: 1/ **aktywizowanie edukacyjne osób dorosłych** mających dotychczas ograniczony dostęp do ofert edukacyjnych; 2/ **mobilizowanie społeczności lokalnych** na rzecz umiejętności i uczenia się dorosłych
- ❑ Dotyczy to zwłaszcza **mieszkańców i społeczności na obszarach defaworyzowanych**, w tym na obszarach wiejskich i małomiasteczkowych, ale także na zaniedbanych obszarach miejskich
- ❑ Podstawowe znaczenie dla aktywizacji osób i mobilizacji społeczności ma **rozwój umiejętności uniwersalnych** (kompetencji kluczowych składających się z umiejętności podstawowych i przekrojowych)



Nowa misja szkół w projekcie LOWE

- ❑ Projekt LOWE zakłada **wykorzystanie stosunkowo gęstej sieci szkół, która dociera także do oddalonych, małych miejscowości**
- ❑ Szkoły dobrowolnie poszerzają swoją misję o **elastyczne i zgodne z potrzebami dorosłych mieszkańców oferty edukacji w zakresie**
- ❑ Oferty te mają cechy **edukacji pozaformalnej**, gdyż nie muszą opierać się na podstawie programowej kształcenia w szkołach
- ❑ Podstawą dla tych ofert są **diagnozy potrzeb mieszkańców i społeczności lokalnych** w zakresie umiejętności uniwersalnych przydatnych na rynku pracy, dla rozwoju społeczności lokalnych i rozwoju osobistego

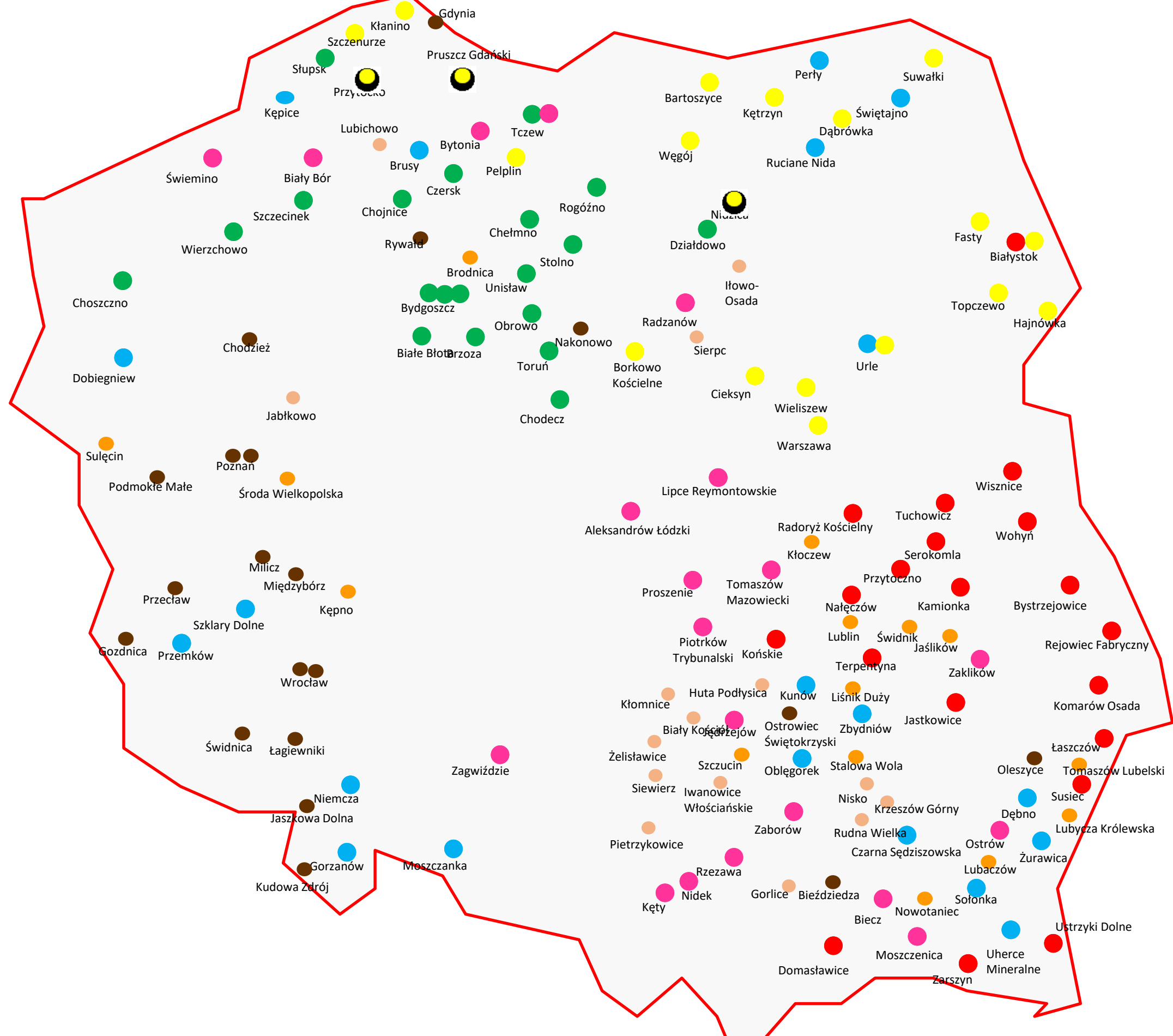


Rozwój LOWE – I etap

- ❑ W latach 2017-2018 odbył się **pilotaż LOWE**
- ❑ Wzięły w nim udział 3 doświadczone instytucje/organizacje z siedzibami w Lublinie, Krakowie i Wrocławiu
- ❑ Zorganizowały one 3 sieci LOWE liczące po 15-20 szkół
- ❑ Razem utworzono **50 LOWE na terenie 13 województw**
- ❑ Już na tym etapie LOWE odniosły **sukces frekwencyjny**






Rozwój LOWE – II etap

- ❑ W roku 2019 zorganizowano **drugi konkurs** dla organizatorów sieci LOWE
- ❑ W ramach tego konkursu wyłoniono pięć doświadczonych instytucji/organizacji z Białegostoku, Bydgoszczy, Lublina, Krakowa i Poznania – każda z nich miała zadanie organizacji sieci 20 LOWE
- ❑ Od jesieni 2020 utworzono razem **kolejnych 100 LOWE**
- ❑ LOWE z I i II konkursu utworzono we **wszystkich województwach**
- ❑ Ich działanie ograniczyła **pandemia Covid-19**
- ❑ **Dalsze działanie LOWE** zależy od decyzji organów prowadzących szkoły






LOKALNE OŚRODKI WIEDZY I EDUKACJI

BENEFICJENCI LOWE II edycja

-  1. Ogólnopolski Operator Oświaty, Poznań
20 ośrodków
-  2. Fundacja Małopolska Izba Samorządowa, Kraków
20 ośrodków
-  3. Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego "OIC Poland", Lublin
20 ośrodków
-  4. Wyższa Szkoła Gospodarki, Bydgoszcz
20 ośrodków
-  5. Stowarzyszenie „Towarzystwo Amicus”, Białystok
20 ośrodków

BENEFICJENCI LOWE I edycja

-  6. Fundacja Małopolska Izba Samorządowa, - Kraków
15 ośrodków
-  7. Politechnika Wroclawska
20 ośrodków
-  8. Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland”, Lublin
15 ośrodków





Kluczowe elementy modelu LOWE

- 1) LOWE świadczą oferty **edukacji pozaformalnej**, tj. nie organizowanej według podstaw programowych kształcenia w szkołach
- 2) Oferty LOWE dotyczą **kluczowych kompetencji** jako fundamentu dla uczenia się przez całe życie
- 3) Treść ofert opiera się na **diagnozach potrzeb** dorosłych i społeczności lokalnych na umiejętności ważne przez całe życie
- 4) Działania LOWE mają **aktywizujący charakter** – od aktywnej rekrutacji, poprzez aktywne metody edukacji do efektu końcowego rozumianego jako trwalsza aktywizacja społeczna



Kluczowe elementy modelu LOWE - cd

- 5) LOWE aktywizujące dorosłych i społeczności nie powinno działać w pojedynkę – zasadą jest tworzenie **lokalnych partnerstw**
- 6) Ważne jest rozwijanie **sposobów wspierania** aktywności edukacyjnej dorosłych – od doradztwa LLL do wspierania wielozakresowego (m.in. w ramach lokalnych partnerstw)
- 7) Ważny jest też ewaluacji LOWE, w tym **ocena efektów** ich działań oraz ich **trwałości**



Znaczenie edukacji pozaformalnej w uczeniu się dorosłych

- ❑ Międzynarodowe monitorowanie uczenia się dorosłych dotyczy **osób w wieku 25+**, tj. osób które ukończyły typowe ścieżki edukacji formalnej (w kształceniu policealnym lub wyższym)
- ❑ Jeśli osoby dorosłe w tym wieku uczą się nadal w sposób zorganizowany instytucjonalnie, to **głównie w ramach tzw. edukacji pozaformalnej**
- ❑ **Wraz z wiekiem** uczestnictwo dorosłych w edukacji pozaformalnej zwiększa się, a jednocześnie uczestnictwo w edukacji formalnej maleje – uczestnictwo seniorów w edukacji formalnej jest już śladowe, jeśli uczą się oni w sposób zorganizowany to prawie wyłącznie w ofertach edukacji pozaformalnej
- ❑ **Wiele niepowodzeń** w upowszechnianiu edukacji dorosłych bierze się stąd, że edukację tę organizuje się na podobieństwo wzorów edukacji formalnej, tj. na podobieństwo zajęć w szkołach i uczelniach

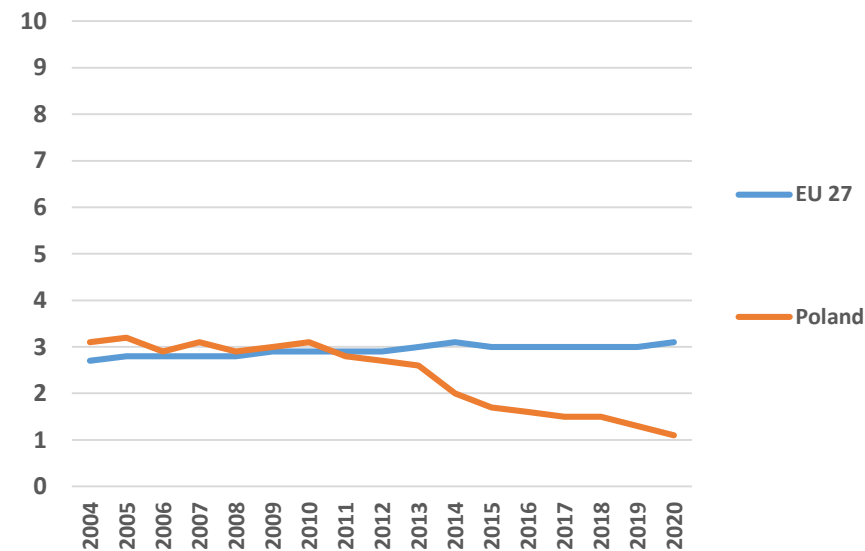


Podstawowe definicje dotyczące uczenia się i edukacji

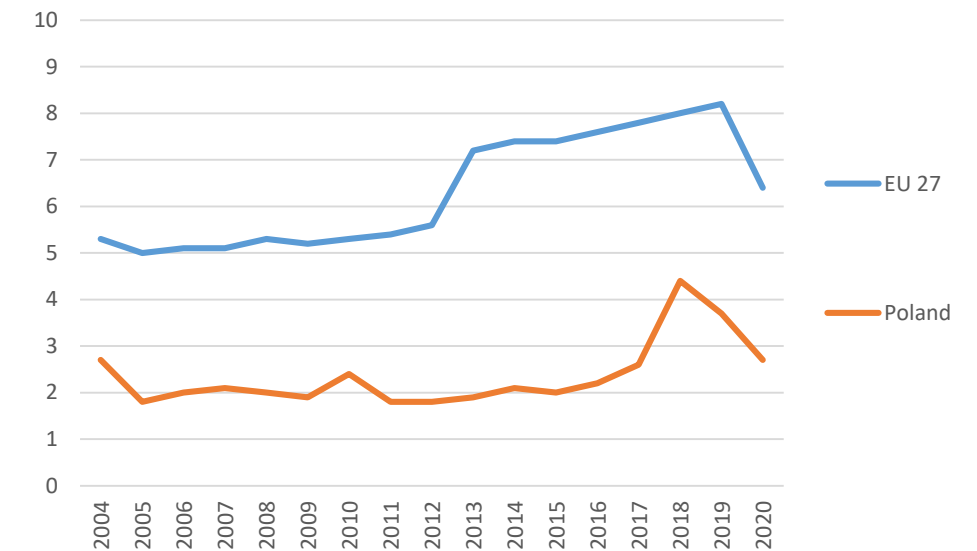
- ❑ **Edukacja formalna** jest organizowana przez podmioty systemu oświaty i systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych, kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych albo kwalifikacji w zawodzie
- ❑ **Edukacja pozaformalna** jest realizowana w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania wyżej wymienionych kwalifikacji - jest realizowana instytucjonalnie, ale poza tymi programami
- ❑ **Uczenie się nieformalne** to uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną

Znaczenie edukacji pozaformalnej w uczeniu się dorosłych

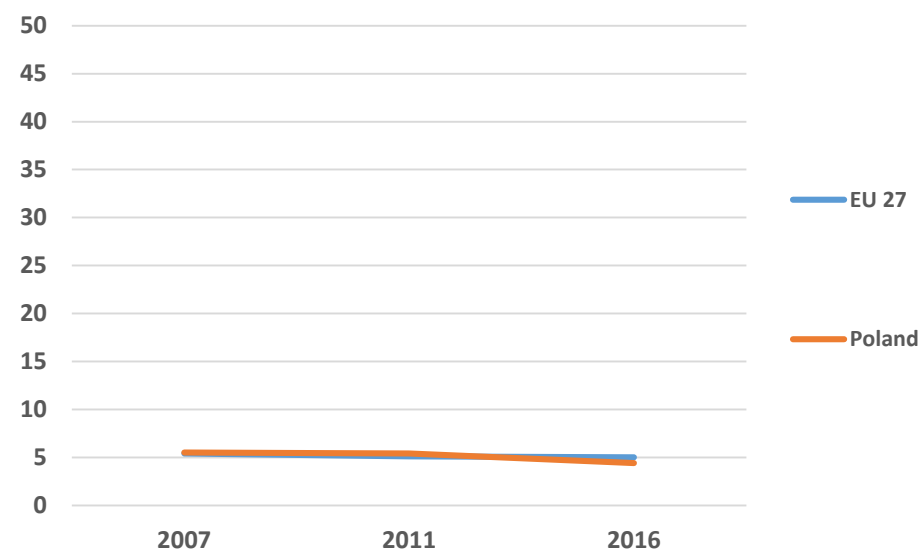
Uczestnictwo dorosłych w UE i w Polsce (wiek 25-64) w **edukacji formalnej** w okresie **4 tygodni** przed badaniem (Labour Force Survey 2020)



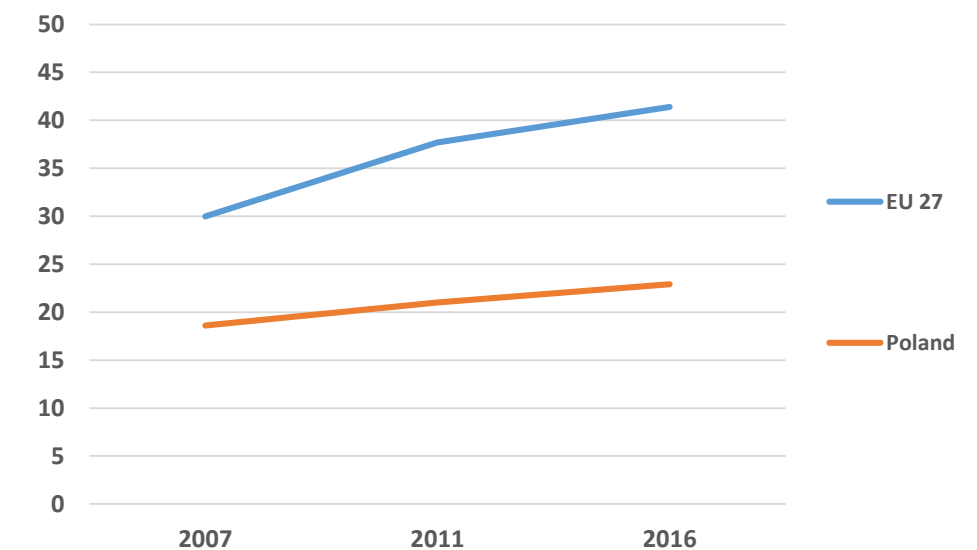
Uczestnictwo dorosłych w UE i w Polsce (wiek 25-64) w **edukacji pozaformalnej** w okresie **4 tygodni** przed badaniem (Labour Force Survey 2020)



Uczestnictwo dorosłych w UE i w Polsce (wiek 25-64) w **edukacji formalnej** w okresie **12 miesięcy** przed badaniem (Adult Education Survey 2016)



Uczestnictwo dorosłych w UE i w Polsce (wiek 25-64) w **edukacji pozaformalnej** w okresie **12 miesięcy** przed badaniem (Adult Education Survey 2016)





Znaczenie umiejętności podstawowych i innych kluczowych kompetencji w edukacji dorosłych

- ❑ Edukacja dorosłych w obszarze UE i w innych krajach rozwiniętych była przez wiele lat **sprowadzana do szkoleń zawodowych**
- ❑ **Ogólna edukacja dorosłych** ograniczała się często do **szkół „drugiej szansy”** – dla najmłodszych dorosłych mających trudności w ukończeniu edukacji głównego nurtu w swoich latach młodzieńczych
- ❑ **Szkolne podejście do ogólnej edukacji dorosłych** było upowszechnione zwłaszcza w krajach takich jak Polska, w których zdecydowana większość dorosłych uzyskiwała wykształcenie co najmniej średnie II stopnia
- ❑ Takie podejście faktycznie **wyłączało z uczenia się przez całe życie osoby** niemłode i starsze



Znaczenie umiejętności podstawowych i innych kluczowych kompetencji w edukacji dorosłych

- ❑ Tradycyjne **umiejętności podstawowe** (literacy, numeracy) nie sprowadzają się do umiejętności czytania/pisania i liczenia nabywanych na etapie edukacji wczesnoszkolnej jak podstawy dla dalszego uczenia się
- ❑ Umiejętności te są **bardziej złożone** - np. literacy obejmuje zdolność docierania i identyfikacji informacji, ich rozumienia i interpretacji, oceny znaczenia i porządkowania, ich tworzenia i komunikowania, a przede wszystkim wykorzystania ich do radzenia sobie w życiu
- ❑ Tak rozumiane umiejętności podstawowe, które potocznie nadal uważa się za umiejętności „wczesnoszkolne”, są dla nas ważne **w różnych sytuacjach przez całe życie**, także w pracy i to niezależnie poziomu wykształcenia
- ❑ To samo dotyczy innych kluczowych kompetencji jako **fundamentu dla uczenia się przez całe życie**



Rola współpracy i partnerstwa w projekcie LOWE

- ❑ W projekcie LOWE **szkoły nie działają same**
- ❑ MEiN najpierw wybiera w trybie konkursowym **instytucje/organizacje mające doświadczenie** w prowadzeniu projektów społecznych na szerszą skalę
- ❑ Mają one za zadanie **rekrutowanie i wspieranie minimum 15-20 szkół** w pełnieniu misji LOWE
- ❑ Misja ta zakłada aktywizację nie tylko mieszkańców, ale także lokalnych instytucji i organizacji w ramach **partnerstw na rzecz umiejętności dorosłych**



Rola współpracy i partnerstwa w projekcie LOWE

- ❑ Model współpracy w LOWE **oparty jest na partnerstwie**, do którego zapraszane są lokalne instytucje i organizacje korzystające z umiejętności dorosłych
- ❑ **W szczególności** chodzi tu o współpracę z pracodawcami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami szkoleniowymi, instytucjami rynku pracy, ekonomii społecznej, kultury, wsparcia rodziny, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, sportu, turystyki i innymi partnerami lokalnymi
- ❑ Współpraca i partnerstwo ważne jest **na wielu etapach działań LOWE** – od przygotowania diagnozy potrzeb dorosłych i społeczności lokalnych, poprzez aktywną rekrutację uczestników i przygotowywanie ofert edukacyjnych do realizacji tych ofert oraz śledzenia ich efektywności



Rola współpracy i partnerstwa w projekcie LOWE

- ❑ **Rozwój LOWE wymaga również tworzenia ponadlokalnych sieci współpracy w celu wymiany doświadczeń, upowszechniania przykładów dobrej praktyki w sieci LOWE i w podobnych inicjatywach w całym kraju**
- ❑ **Współpraca powinna obejmować przede wszystkim szkolenia kadry dla realizacji kluczowych elementów modelu LOWE, poczynając od metod badania potrzeb dorosłych i społeczności lokalnych na umiejętności**

Dziękuję za uwagę



Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój



**Rzeczpospolita
Polska**



**Ministerstwo
Edukacji i Nauki**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

